

BANQUE COMMUNE D'EPREUVES

CONCOURS D'ADMISSION DE 2008

Concepteur : ESSEC

OPTION LETTRES ET SCIENCES HUMAINES

TROISIEME LANGUE

VERSION LATINE

Durée : 4 heures

Mercredi 7 mai de 14h à 18h

Attitude généreuse d'Atticus à l'égard d'Antoine au temps de la guerre de Modène (43 avant J.C.)

Secutum est bellum gestum apud Mutinam. In quo si tantum Atticum prudentem dicam,
minus quam debeam praedicem, cum ille potius diuinus fuerit, si diuinatio appellanda est
perpetua naturalis bonitas quae nullis casibus agitatur neque minuitur. Hostis Antonius
iudicatus Italia cesserat, spes restituendi nulla erat. Non solum inimici, qui tum erant
5 potentissimi et plurimi, sed etiam qui aduersariis eius se dabant et in eo laedendo aliquam
consecuturos sperabant commoditatem, Antonii familiares insequebantur, uxorem
Fuluiam omnibus rebus spoliare cupiebant, liberos etiam extingue parabant. Atticus,
cum Ciceronis intima familiaritate uteretur, amicissimus esset Bruto, non modo nihil iis
10 indulxit ad Antonium uiolandum, sed e contrario familiares eius ex urbe profugientes
quantum potuit texit, quibus rebus indiguerunt adiuuit... Ipsi autem Fuliae, cum litibus
distineretur magnisque terroribus uexaretur, tanta diligentia officium suum praestitit ut
nullum illa steterit uadimonium sine Attico, sponsor omnium rerum fuerit (1). Quin etiam,
cum illa fundum secunda fortuna emisset in diem neque post calamitatem uorsoram facere
15 potuisse, ille se interposuit pecuniamque sine faenore sineque ulla stipulatione creditit,
maximum existimans quaestum (2) memorem gratumque cognosci simulque aperire se non
fortunae, sed hominibus solere esse amicum. Quae cum faciebat, nemo eum temporis
causa facere poterat existimare ; nemini enim in opinionem ueniebat Antonium rerum
potiturum.

CORNELIUS NEPOS

Notes : 1) *fuerit* : sujet Atticus
2) *Quaestum* : sous-entendre ici *esse*

* RAPPEL : L'utilisation de toute calculatrice et de tout matériel électronique est interdite.

* Seul document autorisé : un dictionnaire latin-français BORNECQUE, GAFFIOT, GOELZER ou QUICHERAT.

BANQUE COMMUNE D'EPREUVES

CONCOURS D'ADMISSION DE 2008

Concepteur : ESSEC

OPTION LETTRES ET SCIENCES HUMAINES

GREC troisième langue

Durée : 4 heures

Mercredi 7 mai de 14h à 18h

Les rhapsodes sont-ils vraiment comme les poètes inspirés par les dieux ?

Socrate s'entretient avec le rhapsode Ion d'Éphèse

ΣΩ. Ούκοθν όμεις αὐθοίσιοι τὰ τῶν ποιητῶν ἔρμηνεύετε ;

ΙΩΝ. Καὶ τοῦτο ἀληθὲς λέγεις.

ΣΩ. Ούκοθν ἔρμηνέων ἔρμηνής γίγνεσθε ;

ΙΩΝ. Παντάπασι γε.

ΣΩ. Ἐχει μοι τόδε εἰπέ, διὸ Ιων, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ διειδέν σε ἔρωματι δταν εῦ εἴπης ἔπη καὶ ἐκπλήξης μάλιστα τοὺς θεωμένους, ή τὸν Ὀδυσσέα δταν ἐπὶ τὸν οὐδὸν ἐφαλλόμενον ἄδης, ἐκφανῇ γιγνόμενον τοὺς μνηστήρους καὶ ἐκχέοντα τοὺς διστοὺς πρὸ τῶν ποδῶν, ή Ἀχιλλέα ἐπὶ τὸν Ἔκτορα δρμῶντα, ή καὶ τῶν περὶ Ἀνδρομάχην ἐλεινῶν τι ή περὶ Ἐκάθην ή περὶ Πρίαμον, τότε πότερον ἔμφρων εἴ ή ἔξι σαυτοῦ γίγνει καὶ παρὰ τοῖς πράγμασιν οἰεταί σου εἶναι ή ψυχὴ οἵς λέγεις ἐνθουσιάζουσα, ή ἐν Ἰθάκῃ οισιν ή ἐν Τροίᾳ ή δπως δν καὶ τὰ ἔπη ἔχῃ ;

ΙΩΝ. Ὡς ἐναργές μοι τοῦτο, διὸ Σώκρατες, τὸ τεκμήριον εἶπες· οὐ γάρ σε ἀποκρυψάμενος ἔρω. Ἐγὼ γάρ δταν ἐλεινόν τι λέγω, διακρύων ἔμπιμπλανταί μουσ οἱ δρθαλμοί· δταν τε φοβερὸν ή δεινόν, δρθαί αἱ τρίχες ζοτανταί νπὸ φόβου καὶ ή καρδία πηδῷ.

ΣΩ. Τι οιν; φῶμεν, διὸ Ιων, ἔμφρονα εἶναι τότε τοῦτον τὸν ἀνθρωπὸν, δς δν κεκοσμημένος ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖσι στεφάνοις κλάῃ τ' ἐν θυσίαις καὶ ἔορταῖς, μηδὲν

ἀπολωλεκώς τούτων, ή φοβήται πλέον ή ἐν δισμυρίοις ἀνθρώποις ἐστηκώς φύλοις, μηδενὸς ἀποδύοντος μηδὲ ἀδικοῦντος;

ΙΩΝ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐ πάνυ, διὸ Σώκρατες, δς γε τάληθὲς εἰρήσθαι.

ΣΩ. Οἰσθα οιν δτι καὶ τῶν θεατῶν τοὺς πολλοὺς ταῦτα ταῦτα όμεις ἐργάζεσθε;

ΙΩΝ. Καὶ μάλα καλῶς οἶδα· καθορῶ γάρ ἐκάστοτε αὐτοὺς ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βῆματος κλάοντάς τε καὶ δεινὸν ἐμβλέποντας καὶ συνθαμβούντας τοῖς λεγομένοις. Δεῖ γάρ με καὶ σφόδρ' αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχειν· δς ἔδω μὲν κλάοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι δργύριον λαμβάνων, ἔδω δὲ γελῶντας, αὐτὸς κλαύσομαι ἀργύριον ἀπολλύς.

PLATON